

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Албена Александрова Овчарова,

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен '**доктор**'

в област на висше образование : *1. Педагогически науки*

професионално направление : *1.2. Педагогика (Социална педагогика)*

Автор: Димитър Емилов Богданов

Тема: Професионален профил на възпитателя в Домовете за деца, лишени от родителска грижа.

Научен ръководител: Проф.д-р Гинка Димитрова, СУ „Св. Климент Охридски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният ми от докторант Димитър Богданов комплект материали е на хартиен и електронен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му. Той включва всички необходими документи.

Докторантът е приложил 13 публикации в български специализирани издания.

Димитър Богданов е роден през 1976 година. Завършил е бакалавърска степен по начална училищна педагогика в ПУ " П. Хилендарски" през 2000 г. и е магистър по социална педагогика от 2004 г., с диплома от ПУ "П. Хилендарски", магистърска програма „Методи на социалната работа с деца и юноши“. В момента се обучава в същото висше училище в магистърска програма „Приложна психология“.

Работил е като възпитател - социален педагог в ДДЛРГ в гр. Пловдив както и като начален учител и като възпитател в основни и начални училища в гр. Пловдив и в региона.

От 2005 до 20008 година Димитър Богданов е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Социална педагогика и социално дело“ към ФНПП на СУ „Св. Климент Охридски”.

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационното изследване е актуална в научен и в приложно – практически аспект, тъй като е свързана с дейността на възпитателите в детски домове, които са постоянен обект на внимание от страна на почти всички национални обществени институции, а също и от страна на Европейския съюз. Очертаният в дисертацията проблем все още не е достатъчно добре анализиран в рамките на българската педагогическа теория и практика.

3. Познаване на проблема

Показаното в разработката съдържание демонстрира стремежа на докторанта да се обоснове в постигането на целта и решаването на задачите на дисертационното изследване. Използвана е базисна теоретична информация, разкриваща многоаспектно проблема за професионалния профил на възпитателя в Домовете за деца, лишени от родителска грижа. Формулираната хипотеза е свързана с търсенето на желаните компетентности на възпитателите в изследваната институция, но по скоро звучи като твърдение, а не се очертава вероятностния и характер. Наличната добра ориентация в теоретичните постановки на дисертационния проблем намира конкретен израз в осъщественото емпирично изследване. Подходящо представените количествен и качествен анализ на резултатите очертават направените предложения за практически решения и препоръки за преодоляването на очертаните трудности. В посочения план е обхванат и изследван многоаспектно очертаният проблем на дисертационното изследване, което позволява разкриването на научните постижения на труда.

4. Методика на изследването

Методиката на изследване е адекватна на заявената проблематика и включва методи за: теоретично изследване, за конструиране на модел, за събиране и обработка на емпирични данни, за анализ на получените резултати, тяхното тълкуване и обобщаване. Оформеният дизайн на изследването предполага обективното постигане на заявената цел и решаването на формулираните от нея задачи, както и обосновано заключение по потвърждаване или отхвърляне на хипотезата.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд съдържа 200 страници текст и 55 страници приложения и е структуриран в: увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения. Библиографията съдържа 211 заглавия, от които 180 източника са на кирилица и 31 са на латиница.

Теоретичната част на изследването се съдържа в първа и втора глава. В исторически план е проследено възникването и развитието на институцията ДДЛРГ в България. Очертани са проблемните области в педагогическата дейност на възпитателите и в услугите на грижа, предлагани в изследваните социално-педагогически институции. Направен е опит за многоаспектен анализ от педагогически, психологически и управленски позиции. По мое мнение, ако бяха обособени в отделни точки проблемите от позиция на възпитателите и

проблемите от позицията на възпитаниците, структурата на изложението би била по-ясна. Въпреки посочената препоръка, теоретичният анализ е центриран към формулирания на стр. 26 от дисертацията извод, а именно, че е „необходима радикална промяна в работата на педагогическите кадри и в организацията на Домовете“. Базирано на очертаната логика, във втора глава е представена желаната визия на съвременния компетентен специалист – възпитател и са изведени неговите характеристики, включени от докторанта в т. нар. от него: “модел на съвременния професионален профил на възпитателя от нов тип, работещ в ДДЛРГ“.

В трета глава е представен анализът на резултатите от емпиричното изследване, обхващащ всички преди това очертани аспекти на проблема. Самото емпирично изследване е осъществено в три плоскости: мнение на специалисти /ръководство/ за търсените професионално-личностни характеристики у възпитателите; самооценка на възпитателите и преценка от възпитаниците за техните възпитатели. От друга страна, изследваните лица също са подразделени на такива с по – консервативни качества и компетентност и на иновативни – наречени „социален педагог“. За целта в анкетите са обособени 4 групи въпроси, а всяка група съдържа вътре в себе си голям брой характеристики, което в значителна степен създава терминологични и донякъде смислови неясноти. Осъщественият многостранен количествен и качествен анализ на емпиричните данни дава основания за формулирането от докторанта на изводи и конкретни препоръки към възпитателите и опит за очертаване на оптималния професионално-личностен профил на иновативния такъв специалист.

Бих отправила някои препоръки към докторанта, ако той реши да популяризира и използва за други изследвания създадения инструментариум: да се уточнят терминологично групите въпроси в анкетите, за да се избегне тяхното припокриване; да се намали броят на търсени характеристики и те да бъдат диференцирани на личностни и професионални такива.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Публикациите по темата на дисертационния труд са 13. В съдържателен план те представят по – задълбочен и разширен анализ на конкретни параграфи от структурата на дисертацията и кореспондират изцяло със заявената в дисертационния труд проблематика. Приемам, че текстът, получените резултати и очертаните приноси в дисертационния труд на Димитър Богданов са негово лично дело .

7. Автореферат

Авторефератът е в обем от 82 страници. Изложението следва логиката на дисертационния труд, съдържа същностните моменти от теоретичното и от емпиричното изследване и изцяло представя изводите и препоръките за практиката. Посочени са някои от приносните моменти на изследването, които би могло да бъдат представени по – детайлизирано. Считаю, че

авторефератът е адекватен на труда и обективно отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Приносите на разработката са представени коректно от докторанта. Базирайки се на тях и на цялостното си впечатление от дисертационния труд на Димитър Богданов, бих могла да формулирам следните по – съществени измерения на значимостта му:

- изследователската тема не е често срещана в докторантски изследвания от направление 1.2. Педагогика (Социална педагогика);
- аналитичният подход и използваните език и средства съдействат във висока степен за постигане на целите на дисертацията;
- чрез осъщественото изследване са изяснени редица проблеми, свързани с професионалния профил на съвременния „социален педагог“; присъства елемент на новост, изразяващ се в личния принос на докторанта за решаването на проблемите в обособената тема;
- изготвените и апробирани в практиката диагностични инструменти, след известна преработка, могат да се използват за други подобни изследвания.

Въпросът ми към докторанта е: Каква е причината част от търсените професионално-личностни качества да бъдат именувани в отделни групи като „водещи“ и “значими“, когато по презумция, значимите обикновено са и водещи и обратното?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд показва, че докторант Димитър Богданов притежава необходимите познания по темата на дисертацията. Смятам, че кандидатът отговаря на условията и реда за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по Закона за развитие на академичния състав в Република България и ППЗРАС. След изтъкването на тези и горните аргументи, както и цялостната положителна оценка за извършеното дисертационно изследване, предлагам на научното жури да гласува положително и да присъди образователната и научна степен “доктор” на Димитър Богданов, за което давам и своя увърдителен вот.

10.06.2015 г.

Изготвил становището: .....

/доц.д-р Албена Александрова/